

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«СТРАХУВАННЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА
(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач	Зеркаль Анастасія Вікторівна
Контактний тел.	+38(061)764-67-50 (внутр. 265)
E-mail:	zcci@i.ua
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=1786
Консультації	<i>Очні консультації:</i> а. 513, головний корпус КПУ (за графіком консультацій) <i>Консультації on-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Страховання» є обов'язковою для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітніх програм: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 4 семестр (2 курс).

Курс передбачає ознайомлення з сутністю страхування та перестраховання в Україні, вивчення закордонного досвіду в галузі страхування. Передбачається, що вивчення дисципліни в обсязі, запропонованому програмою, повинно створити теоретичні та практичні передумови для розуміння основних економічних та фінансових процесів на макро- та мікро-рівнях.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; семінарські заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: пояснення лекційного матеріалу викладачем; вправи для перевірки знань; перевірку домашніх завдань; перевірку засвоєння студентами теоретичного матеріалу, рішення практичних кейсів та задач; ознайомлення студентів з сучасним станом основних економічних процесів в Україні та світі.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, вирішенні практичних завдань, написання рефератів та виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм..

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей, виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120 год., у т. ч. 48 годин аудиторних занять і 72 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4.

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	48	32	-	16	72

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	2	6	професійна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Страховання як навчальна дисципліна своєю метою ставить послідовне формування в студентів основних положень теорії й практики страхування фізичних і юридичних осіб в умовах ринкових відносин.

Завдання навчальної дисципліни

- з'ясування об'єктивної необхідності і сутності страхових послуг, які надаються як фізичним так і юридичним особам;
- засвоєння методів організації роботи страховика щодо реалізації страхових послуг;
- розгляд умов надання страхових послуг у галузі особистого, майнового страхування та страхування відповідальності;
- опанування організаційними засадами фінансової діяльності страхових компаній.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- сутність, принципи і роль страхування;
- існуючі традиційні та нетрадиційні види страхування;
- види страхових ризиків та методи управління ними;
- структуру страхового ринку та посередників, що діють на ньому;
- організаційну структуру страхової компанії;
- яким чином здійснюється державне регулювання страхової діяльності.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- розраховувати розмір відшкодування збитку з урахуванням франшизи;
- обчислювати страховий тариф;
- розраховувати ймовірність настання страхової події;
- аналізувати доходи та витрати страхової компанії;

- визначати фінансовий стан страхової компанії.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства вивчення дисципліни «Страховання» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання** :

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати.

СК 8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері регулювання економічних та соціально-трудова відносин.

СК 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

Додатково для ОП Економіка підприємства

СК 16. Здатність оцінювати вплив та враховувати зовнішні та внутрішні фактори при плануванні діяльності та розробці стратегій розвитку підприємства.

Додатково для ОП Економічна кібернетика

СК15. Здатність розробляти та обґрунтовувати заходи та проектні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику.

Програмні результати навчання

РН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

РН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

РН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи

отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

PH 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

PH 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

PH 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

PH 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

Додатково для ОП Економіка підприємства

PH 26. Вміти координувати дії та контролювати процес формування й використання всіх видів ресурсів та виробничий процес на підприємстві за різними сферами діяльності підприємства.

PH 27. Передбачати та оцінювати вплив зовнішніх і внутрішніх факторів та управлінських рішень на результативність діяльності підприємства при плануванні діяльності та розробці стратегій його розвитку.

Додатково для ОП Економічна кібернетика

PH25. Впроваджувати в виробничу систему та систему управління підприємством розроблені заходи та проектні рішення з покращення результативності діяльності підприємства в умовах невизначеності та ризику; пропонувати стратегії його розвитку

PH27. Уміння складати обґрунтовані прогнози розвитку соціально-економічних систем; приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	4	1	Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Сутність страхування і його місце в системі економічних категорій. 2) Зміст страхування і розкриття його в основних функціях страхування. 3) Страхування як стратегічний сектор економіки держави. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 2. Класифікація страхування.	2	-	Тема 2. Класифікація страхування. 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Класифікація страхування за організаційними принципами та об'єктами страхування. класифікація за формами проведення страхування. 2) Класифікація за родом небезпек. Класифікація страхування за історичною та юридичною ознаками. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка.	4	2	Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка. 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Ризики які супроводжують страховий бізнес та шляхи управління ними 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 4. Страховий ринок.	2	1	Тема 4. Страховий ринок. 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Чинники які сприяли розвитку сучасного страхового ринку України. 2) Процес створення страхових компаній. 3. Підготовка до семінарського заняття, опрацювання навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 5. Страхова організація.	2	-	Тема 5. Страхова організація. 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Особливості та структура страхової організації. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	2	2	Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури. 3. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 4. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-6.
Тема 7. Особисте страхування	4	2	Тема 7. Особисте страхування 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Страхування від нещасних випадків: обов'язкове та добровільне. 2) Медичне страхування. 3) Страхування пенсій (ренти). 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 8. Майнове страхування.	2	2	Тема 8. Майнове страхування. 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Транспортне страхування: страхування вантажів при перевезенні транспортним засобом, страхування автотранспортних засобів, суден, авіаційного страхування. 2) Страхування майна фізичних осіб: будівель, домашнього майна, тварин та іншого майна. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 9. Страхування відповідальності	4	2	Тема 9. Страхування відповідальності 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Страхування професійної відповідальності. 2) Страхування відповідальності за забруднення довкілля. 3) Страхування відповідальності довілля. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; 4. Виконання тестових завдань для самоперевірки
Тема 10. Перестраховування і співстраховування	2	2	Тема 10. Перестраховування і співстраховування 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Пропорційне перестраховування – квотні й ексцедентні договори, їх переваги та вади. 2) Непропорційне перестраховування – на базі ексцеденту збитку, на базі ексцеденту збитковості. 3) Співстраховування і його особливості. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	1	Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичного питання: 1) Доходи від інвестування власних та залучених коштів. 2) Витрати страховика та їх структура. 3) Балансовий прибуток страховика та обчислення прибутку від страхової діяльності. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 12. Фінансова надійність страховика	2	1	Тема 12. Фінансова надійність страховика 1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури. 3. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 4. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 7-12.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Страховування» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру: опитування на лекційних та семінарських заняттях (індивідуальне і фронтальне); участь в дискусіях, дебатах; перевірка виконання задач, тестових завдань, оцінювання розв'язання кейсів, контроль виконання завдань самостійної роботи тощо. Письмовий контроль знань і умінь здійснюється за допомогою письмових робіт (письмові відповіді на питання, реферати, вирішення розрахункових, ситуаційних завдань, вправ, індивідуальних домашніх завдань).

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового **екзамену** відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у чотирибальну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, задач, тестів, аудиторних самостійних робіт.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та

самостійної роботи здійснюється у межах 80 балів. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 20 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне тестування та самостійна робота											Екзамен	Сума	
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
6	7	7	7	7	6	7	7	6	6	7	7	20	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Засобами поточного та підсумкового оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; командні проекти; реферати, есе; розрахункові роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; розрахункові роботи.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М. Страховий менеджмент : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2018. 252 с.
2. Базилевич В.Д. Страхування : підручник / В.Д. Базилевич. – К. : Знання, 2012. – 1019 с.
3. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 350 с
4. Русул Л.В. Ризик-менеджмент у страхуванні: навч. посіб. Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. 83 с.
5. Страхування (у схемах, таблицях, коментарях) : навч. посібник. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 221 с. – (Серія «Бізнес. Економіка. Фінанси»)
6. Реверчук С.К. Історія страхування : підручник / С. К. Реверчук, Т.В.Сива, С. І. Кубів [та ін.] — К. : Знання, 2012. — 213 с.
7. Рябенко Г.М. Страхування : [навч. посіб] / Г.М. Рябенко, Н.М.Сіренко, А.С. Кравченко. – М. : МНАУ, 2014. –426 с.
8. Сокиринська І.Г. Страховий менеджмент: навч. посібник /І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г. Аберніхіна. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 300 с.
9. Плиса В.Й. Страхування: Підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ : Каравела, 2019. 512 с.
10. Русул Л.В., Федішин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч. посіб. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2018. 288 с.
11. Яворська, Т. В. Державне регулювання страхового підприємництва в Україні : монографія / Т. В. Яворська. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 420 с.
12. Страхування : навч. посіб. / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк; за ред. Т. А. Говорушко. – Львів : “Магнолія 2006”, 2014. – 328 с.
13. Соціальне страхування: навч. посіб. / І.Г. Благун, Ю.М. Кушнірчук, Р.П. Підлипна; Львів. держ. ун-т внутр. справ. — Львів: СПОЛОМ, 2015. — 270 с.
14. Кириленко О.П. Соціальне страхування : підруч. / за ред. О. П. Кириленко та В. С. Толуб'яка. – Тернопіль : Екон. думка ТНЕУ, 2016. – 516 с.
15. Зеркаль А.В. Кадровий потенціал як основа зміцнення конкурентоспроможності страхових компаній / А.В.Зеркаль // ECONOMIC DEVELOPMENT STRATEGY IN TERMS OF EUROPEAN INTEGRATION: International Scientific Conference, Kaunas, Lithuania – 2016 – P. 296-299
16. Зеркаль А. В. Закордонний досвід управління плато-спроможністю страхових компаній / А. В. Зеркаль // Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів», 23 лютого 2018 року, м.Запоріжжя, с.65-67
17. Зеркаль А. В. Роль страхових компаній в розвитку фінансового ринку України / А. В. Зеркаль // Республиканская научно-практическая конференция «Молодежь и глобальные проблемы современности», г. Караганда, Казахстан, 30 марта 2018 г., с.52-54
18. Shyra, T., Shtyrov, O., Korchynskyy, I., Zerkal, A., & Skoryk, H. (2020). Providing the corporate security strategy in the management system of the enterprise. *Business: Theory and Practice*, 21(2), 737-745. <https://doi.org/10.3846/btp.2020.12975>

12. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Закон України «Про страхування» (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Офіційний сайт державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrproject.gov.ua.
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Європейської організації страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://eiopa.europa.eu>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://minfin.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nfp.gov.ua>.
7. "Top Trends in Life Insurance: 2020" Cargemini (2020) [Електронний ресурс]. URL: <https://www.cargemini.com>
8. Рейтинг страхових компаній України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com>
9. Insurance - CBSE Academic Student Handbook. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cbseacademic.nic.in/web_material/Curriculum20/publication/srsec/814%20Insurance%20XII.pdf
10. Accenture Innovation Series. Innovative ideas in the Insurance Industry. — 2016 [Electronic resource]. — Mode of access: [https://www.accenture.com/t20161207\)T030055__w__\(in\)en/_acnmedia/PDF\)39/Accenture\)Insurance\)Innovation\)Series\)10th\)Edition.pdf](https://www.accenture.com/t20161207)T030055__w__(in)en/_acnmedia/PDF)39/Accenture)Insurance)Innovation)Series)10th)Edition.pdf)
11. Association of British Insurers. UK Insurance & Long Term Savings Key Facts 2015 [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.abi.org.uk/~media/files/documents/publications/public/2015/statistics/key%20facts%202015.pdf>
12. European insurance in figures [Electronic resource]. — Mode of access: [http://www.insuranceeurope.eu/european\)insurance\)industry\)database](http://www.insuranceeurope.eu/european)insurance)industry)database)
13. Insurance & Finance Companies. German insurance companies [Electronic resource]. — Mode of access: [http://insurance\)companies.co/germany\)insurance\)companies/](http://insurance)companies.co/germany)insurance)companies/)
14. The Organisation for Economic Co)operation and Development. Insurance indicators [Electronic resource]. — Mode of access: <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=INSIND>
15. Anspach D. What Happens If Your Insurance Company Files Bankruptcy [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.thebalance.com/whathappens-if-your-insurance-company-files-bankruptcy-2388607>
16. Staib D., Tschekassin O. and Puttaiah M. (2019), "Sigma No 3/2019: World insurance & the great pivot east countries", Swiss Re, July 2019 [Електронний ресурс]. URL: <https://www.swissre.com>
17. Insurance Europe (2019), "InsuranceData" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.insuranceeurope.eu>